

V úschovni písomných pamiatok

Zoznámili ste sa s fotografiami v rodinnom albume. Teraz navštívite miesto, v ktorom sa zhromažďujú, uchovávajú a študujú písomné pamiatky z minulosti. Čo všetko nám môžu prezradiť?

A Na počiatku bolo písmo

Po vynáleze písma začali ľudia zaznamenávať dôležité informácie pre život spoločnosti. Aby ich mohli opätovne využívať, museli sa zaoberať aj ich zhromažďovaním, zachovávaním a sprístupňovaním – tak vznikli archívy. Archívy si zakladali nielen úrady, mestá, školy, ale aj napríklad rôzne remeselnícke cechy a spolky. Niekedy to boli i súkromné osoby, šľachtici, učenci a umelci. V archívoch sú uložené súbory dôležitých písomností z ich činnosti. Súbor písomností jedného pôvodcu sa nazýva archívny fond. Okrem týchto súborov písomností sa v nich uchovávajú aj rôzne zbierky.

B Čo sa skrýva v archíve

Nedávno sme s triedou navštívili archív. Doslova nás prekvapila veľkosť archívnych skladov a množstvo regálov, v ktorých sú uložené písomnosti. V archívnych fondoch vzbudili našu pozornosť najmä erbové listiny šľachticov, kráľovské listiny, ktorými kráľ udeľoval rôzne práva obyvateľom vtedajších miest. Okrem nich sme sa zoznámili s rôznymi listinami, listami, spismi, úradnými knihami, stanovami remeselníkov a obchodnými zmluvami. V zbierkach nás zasa prekvapili rôzne pečatidlá a pečiatky, fotografie, plagáty a letáky. Tí, ktorí skúmajú archívne písomnosti, v nich nájdu veľa cenných historických informácií o našich dejinách, regióne, o svojom bydlisku, ba niekedy aj o vlastnej rodine.

C Čo nám prezradí rodostrom

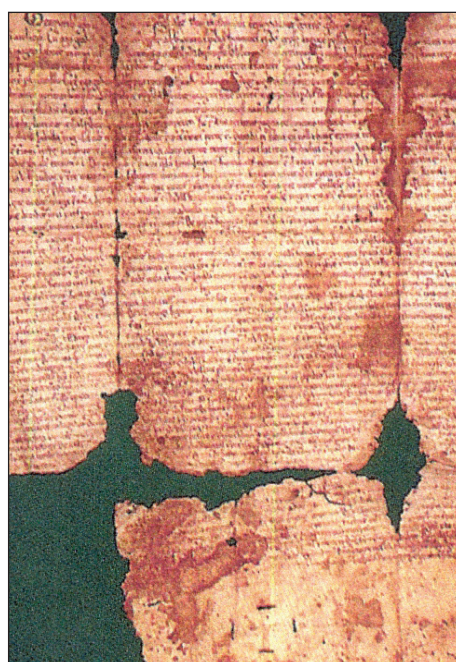
Nás však veľmi zaujali bohato zdobené a vymalované rodostromy s rodovými erbami – znakmi významných a bohatých šľachtických rodov z minulosti. Rodostromy sú vlastne rodokmeňe znázornené ako rozkošatený strom. Z nich sa dozvedáme nielen mená predkov a kedy žili, ale v stručnosti aj ich statočné činy a úspechy v živote. „Pozrite sa, akých mám predkov! Preto som taký aj ja a moje deti,“ chválili sa nezriedka tí, ktorí si rodostrom nechali vypracovať. Takisto dnes je zaujímavé vedieť, kto boli a ako žili naši predkovia. Preto mnohí pátrajú v rodinných pamiatkach, pýtajú sa starších príbuzných alebo hľadajú zápisy v archíve či v matrikách. Takto si zostavujú rodostrom vlastnej rodiny.

Pohľad do archívu

Súbory písomností uložené v posuvných regáloch

Zoborská listina z roku 1113. Jedna z našich najstarších zachovaných listín